

Dopisi.

Iznad Boča. (Liberalno gospodarstvo.) Doli pri sv. Križu tik Slatine blizo cerkve se vidi iznad Boča veliko poslopje, dvonadstropna ljudska šola. Pred nekaj leti še le so ji dozidali drugo nadstropje, seveda s posojenimi denarji. Občine bi morale v letnih obrokih dolg z obrestmi splačati. A vplačuje se tako slabo, da jih graška hranilnica že zopet toži, bojda k tretjemu. Kdo je temu kriv? Občine trdijo in nekatere s pismi natanko dokazujejo, da so redno plačevale. V krajni šolski svet imajo od 10 občin le 4 pravico voliti, mora biti pa tako napeljeno, da prebrisani slatinski velikaši z lesjaškim paša-županom na čelu v njem gospodujejo. Sicer se Slatenčani večinoma pečajo z fijakerstvom, vendar tako slabo vozijo, da zdaj eden, zdaj drugi zavozí v dol, ter prevrže. Z visokega Boča se to vse natanko zapazi. Kamor koli se ozremo, povsod visi in leži zvrnjeno ali na ženah ali pa na otrocih. Dobra gospodinja nosi tri vogle pri hiši, pravimo. Pod Bočem so skoraj zaporedom same dobre, ker nosijo celo vse štiri vogle, ali so pa otroci že za to zreli. Naravno je tedaj tudi, da ima v občinskih zadevah tudi žena „regiment“. V tem „regimentu“ še nekak vozijo, le to mi pridejo na Boč pogosto tožit ljudje, da je treba veliko pijače in mazila. Čeravno se pri pijači tudi veliko nabere, vendar-le mazilo — pravijo — le mazilo je preveč drago. Jaz sem jih navadno tešil s tem, da je pač na Slatini vse bolj drago, ali če bi verjel in sodil po tem, kar mi je neki mož pravil, se mi zdi vendar tudi za Slatino že predrago. Imel je tisti mož nekaj „izpeljati“, kakor mi je dopovedoval. Za to je potreboval občinski voz. Čeravno so vsi v občini ž njim „vlekli“, vendar-le ni šlo. „Kaj pa da ne?“ sem se čudil, „bi ja moralo iti“. — „Se ve, da pa le ni šlo“ — „Kaj ste pa storili?“ — „Mazati sem moral“. — „Jako?“ — „Petdesetak je šel“ — in se je še enkrat počohal, — „pa že prej nekaj desetakov“. — „V katero kaso le gre tak denar?“ sem prašal, pa se mi je samo nasmehnil ter pokazal doli iz Boča rekoč: „Saj tako vse vidite“. Res je bilo nepotrebno vprašanje. Ali zdaj vidim, da sem tudi jaz nekam drugam zavozil. Vprašanje namreč je bilo, kdo je kriv, da so s šolo pri sv. Križu že k tretjemu zavozili? Kdo? jaz že vem, pa povedati nočem; se raji nasmehnem ter rečem: „Kdor ne spoštuje se sam, podlaga je tujčevi peti“ in kdor nima pameti, mora si je kupiti. Drago si kupujejo od Slatenskih liberalcev Križevljani pamet. Zvedeni možje sodijo, da bi se bilo dalo nadzidati drugo nadstropje za veliko manj, Slatenski vodje v krajnem šol. svetu pa so potrebovali, kakor sem slišal, 13.000 glđ. in nekaj tisočakov je že in še bo

prirastlo. Koliko pa znašajo letni stroški, pri tako veliki šoli! Zraven pa še tako malomarno gospodarstvo. Iz tega je tudi jasno, kako veliki dobrotniki in prijatelji ljudstva so vsi tisti, ki se trudijo temu šolskemu okraju še eno tako veliko šolo naložiti. Nekateri se tolažijo s tem, da so g. glavar rekli, da jih to ne bo nič stalo, če bodo svoje otroke pošiljali v šulvereinsko šolo. Ali kako se s tem strinja, kar je letošnji glavni šulvereinski zbor sklenil, namreč, da si bo prizadeval, kjer koli mogoče, doseči, da bi občine prevzele njegove šole v oskrbovanje in bi on s temi denarji stavil drugod nove šole? Tako! Šulverein bi ložje stavil nove šole, če bi občine prevzele njegovo šolo, in to se pravi, da jih ne bo nič stalo. Iz tega bi zopet lahko davkoplačilci spoznali, da liberalci, če se jim še tako sladkajo, nimajo srca za njihova bremena. Ljudstvo z davki preobloženo, že zarad one velike šole v dolgovih in tožbah tiči, liberalne oblasti pa, od krajnega do deželnega šolskega sveta, si na vse kriplje prizadevajo, da bi mu še eno vsilile, samo za to, ker si je njihov prijatelj, nemški šulverein, v Slatini zgradil veliko šolo, in ne ve, kaj ž njo, če je občine ne prevzamejo. Ubogo ljudstvo, ki si mora take pijavke še plačevati!

Iz Savinjske doline. V šte. 40. letošnjega „Slov. Gospodarja“ brali smo dopis iz Kostivnice, ki nam opisuje veličasten pogreb našega — kakor smo navadno rekli — gosp. Gašparja Lesjaka, župnika Kostivniškega. Dopis je sicer hvalevredno sestavljen, vendar pa ne po vsem resničen. Omenja se namreč govor č. g. dekana preblagemu rajnemu v slovo in in zraven trdi, da so o obnašanji in poštenosti govorili samo proti žlahti*). Dopisnik naj vzame v roke katekizem in tam bo našel, da moramo pridige pazljivo poslušati in kar slišimo, obračati na sebe, ne na druge. Tudi nam svetuje, da naj bomo zadovoljni s tem, kar bomo za njimi dobili, kar pa se nam zdi celo nepotrebno, saj vendar dopisnik nima nobenega vzroka dvomiti o naši zadovoljnosti, kajti nam je dobro znano, da so imeli majhne dohodke in pisatelj teh vrstic je prepričan, da nobeden izmed žlahte ni že za časa njih življenja zahteval, koliko tisočakov mu morajo zapustiti. Sicer pa je jako čudna tudi dopisnikova trditev, da žlahta nima nobene pravice do kake zapuščinske reči, kajti o tem ima določiti edino le oporoka, zoper katero od naše strani nikdo ni ugovarjal, in če bi je ne bilo, potem pa postavno zapuščina pripade sorodnikom. Da pa tudi sorodniki z mirno vestjo vzamejo, kar so jim blagi rajni gospod sporočili, to je pa vendar več ko naravno, kajti takrat, ko so se šolali, so jim pomagali edino le stariši, bratje in sestre pa nihče drugi. Zato so rajni gospod tudi pri

*) Ni bilo tako hudo mišljeno.

popolnej zavesti in zdravi pameti svoje imetje jako modro razdelili, zatoraj: Lahka jim zemlja in blag spomin! Eden od žlahte.

Iz Slov. Bisterskega okraja. (Nepotrebn je za.) Neki dopisun iz Slov. Bistrice v „Marb. Ztg.“ razlivi svoj žolč nad trgovcem Nejakom zato, ker so ga nekateri okrajinci svojim somišljencem priporočili. Oni dopisun (sicer znani) pravi med drugim: kako zamore g. Nejak se s Stigerjem in Kopačem meriti? — O nam je dobro znano, da so ti ljudje obogateli, ali od koga so obogateli? O tem pa dopisnik kar molči, da je njih bogastvo ravno od žuljave roke slovenskega kmeta. Da bi teh ljudi ne bili slovenski kmetje podpirali, od njih kupovali, kakšno bi bilo njih stanje sedaj? Oni bi že bili morali zdavnej šila in kopita pobrati in se med svoje nemške (?) brate podati. Kakor je že slovenski kmet sploh potrpežljiv, zato je tudi vedno hodil kupovat k svojim sovražnikom, kajti on še doslej mislil ni na to, da bi, če on ne zahaja več v njih prodajalnice, morali njegovi nasprotniki obnemagati. Ker pa vsi ti gg. v Bistrici pri vsem tem, da od slovenskega kmeta živijo, vendar mu pri vsaki priložnosti nasprotujejo in delajo zoper njegovo pravico, ali nam je mogoče take ljudi dalje podpirati? Nikakor ne. Sicer ste nas motili en čas, in ste mislili, da nas boste potujili, ker smo bili dolgo brez vse intelegence, razun častite duhovščine, kmetje sami sebi prepuščeni. Ali hvala Bogu, sedaj imamo precejšnje število narodnih kmetov, katerih značaj se ne upogne pod najhujšo nemčursko silo. In kakor je kmet budil kmeta iz narodnega spanja, tako bode tudi kmet opominjal kmeta, naj ne hodi več pred prag onim, kateri so mu sovražni. Naše geslo bodi: Svoji k svojim! G. Nejak pa je naš rojak, kmetskih starišev sin. On je naš trgovec in mislimo, da veže vsakega Slovenca dolžnost kupovati pri njem. Da ga naši nasprotniki težko gledajo, to je lahko umevno, saj nas vse, kakor sploh, kar je slovenskega, težko vidijo. Sicer pa želimo tem ljudem, da se umirijo, drugače jim hočemo v prihodnje njih delo bolj na drobno poročati. Več kmetov.

Od sv. Bolfanka v Ljutomerskih goricah. Dne 30. p. m. smo tukaj pokopali g. Jurija Mikeln, učitelja v pokoji. Pokojnik je bil sin kmečkih roditeljev, rojen l. 1812 v Slabotincih župnije sv. Jurija na Ščavnici. Najprej je bil začasno nameščen pri sv. Andraži v Slov. goricah, potem je služboval nekaj časa kot podučitelj pri sv. Križi na Murskem polju, nadalje je učiteljeval nekaj let pri sv. Lenartu blizu Velike nedelje in pri Mali nedelji, dokler ni prišel l. 1850 k sv. Bolfanku, kjer je služboval do l. 1876. Pokojnik je bil vesten učitelj. Mnogi slovenski sinovi, ki so prišli na višje šole, bili so poprej njegovi učenci. Samó v do-

mači župniji so hodili k njemu v šolo Matej Trstenjak, bivši nadučitelj; Božidar Flegerič, dr. Andrej Klemenčič, nadučitelj Josip Mihelič, pokojni župnik Alojzij Pevec, franjevec Matej Zabavnik, njegov sin jedinec g. profesor Karol Mikel in č. g. Franjo Munda, kapelan v Ormoži. Kakó je bil spoštovan in ljubljen, pokazal je sijajno njegov spreved. Lepo je govoril naštevajoč pokojnikove zasluge domači nadučitelj g. Fr. Rakuša in ginljivo je bilo kratko slovo, katero je izrekel č. g. župnik I. Trampuš. Učitelji pevci so mu zapeli prekrasno nagrobno pesen. Oči vsakega prisotnika so v solzah plavale. Bodi lahka zemlja in blag spomin vrlemu možu!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Pri naši vojski se je izvršila te dni sprememba ter se ji pravi poslednj ne več „c. kr.“, ampak „c. in kr.“ vojska. Le-ta sprememba je sicer na oči majhna, vendar pa je v njej veliko pomena; blizo toliko, da ima ona poslednj dva dela, avstrijski in ogerski. — Naš minister za zunanje zadeve, grof Kalnoky, pojde v nekaterih dneh h knezu Bismarcku v Friedrichsruhe in to je necim ljudem znamenje, da naša zveza z Nemčijo in Italijo ne drži več dobro, ali nam se dozdeva, da za to še ni nič strahu. — V dež. zbor v Gradcu predlaga dež. odbor, naj vzame dežela zavarovanje zoper škodo po ognji, toči itd. v svoje roke. Nam bi to bilo po volji, ali eno nas straši — to, da nimamo nič prav zaupanja v sedanji dež. odbor, saj gleda pri vsaki stvari najbolj in vselej le na večjo slavo nemštva. Tudi tako zavarovanje bode torej njemu le bolj za klešče zoper slov. ljudstvo. — Na čelu štajarskim nemškim konservativcem stoji, odkar je princ Liechtenstein odložil čast dež. in drž. poslanca, msg. Al. Karlon in ostane jim torej slej ko prej verska šola v načrtu njih želja. — Zadnja povodenj je naredila Korošcem ob Dravi in nje pritokih veliko škode, dela o poravnanji Drave niso ostala brez škode, vendar pa je dež. predsednik, baron Schmid-Zabierow, izrekel v dež. zboru, da je ni bilo pri njih veliko. — Zoper novo postavo, ki jo predlaga c. kr. vlada na Kranjskem ter meri na to, da naj bodo poslednj le velike občine, vzdiguje se sedaj že veliko občin, češ, da bode potem jim še več denarja šteti za-nje. — Gorenjce boli še vedno, da jim je vlada vzela nižjo gimnazijo v Kranju ter se tolažijo še s tem, da jim jo more biti še le kje pusti c. kr. naučno ministerstvo. — V Gorici dobijo še nov italijanski list „Il dovere“ in, kakor se sodi po prvih številih, je list konservativne, avstrijske stranke. — Iz Trsta so prepeljali tri Italijane v Inomost v Tirolah ter jih bodo ondi sodili zavoljo vele-